

Thông xe sáu cầu, kết nối giao thông khu vực ĐBSCL

Toàn cảnh cầu Tân An

Lễ thông xe cầu Tân An trên Quốc lộ 1A (QL.1A) và năm cầu trên Quốc lộ N1 (QL.N1) địa bàn tỉnh Long An, thuộc Dự án Tín dụng ngành giao thông vận tải để cải tạo mạng lưới đường quốc gia lần thứ hai (Dự án 2nd TSL) của JICA đã được Bộ Giao thông Vận tải (GTVT) phối hợp với Ủy ban Nhân dân tỉnh Long An tổ chức vào ngày 7/6/2020.

Thành phố Tân An (tỉnh Long An) là cửa ngõ vào Thành phố Hồ Chí Minh từ các tỉnh Đồng bằng sông Cửu Long. Cầu Tân An cũ trên QL.1A thuộc địa bàn thành phố Tân An chỉ có hai làn xe cơ giới và là điểm ùn tắc trên tuyến đường cửa ngõ vào Tp.HCM.

Cầu Tân An mới được xây dựng bên cạnh cầu cũ, giúp tăng lưu lượng giao thông lên bốn làn xe, do đó giải quyết được tình trạng tắc nghẽn giao thông. Cầu được xây dựng vượt sông Vàm Cỏ Tây với tổng chiều dài toàn tuyến 1.046m, trong đó phần cầu dài 301m.

Năm cầu còn lại được xây dựng trên tuyến QL.N1 thuộc địa phận tỉnh Long An cũng được tiến hành thông xe cùng ngày là Mỏ Heo, Kênh T62, Kênh T4, Kênh T2 và Kênh T61.

Phát biểu tại Lễ thông xe, Thứ trưởng Bộ GTVT Lê Đình Thọ đánh giá, việc hoàn thành và đưa vào khai thác sáu cầu trên địa

bàn tỉnh Long An sẽ từng bước hoàn thiện hệ thống kết cấu hạ tầng giao thông từ thành thị đến nông thôn, kết nối vùng sâu vùng xa gồm các huyện nghèo biên giới giáp nước bạn Campuchia để tạo đà kết nối các tuyến vận tải, nhằm đưa được hàng hóa tiếp cận nhanh về các trung tâm chế biến và tiêu thụ của tỉnh.

Đối với JICA, bên cạnh các dự án quy mô lớn để phát triển hạ tầng giao thông tại Việt Nam, Dự án Tín dụng ngành GTVT lần thứ hai xây dựng lại cầu yếu trên các tuyến quốc lộ trong cả nước cũng là một dự án có ý nghĩa quan trọng, mang lại lợi ích thiết thực cho người dân tại các địa phương, tăng khả năng kết nối các vùng sâu vùng xa trên cả nước.

Dự án sử dụng vốn vay ODA của Nhật Bản với mục tiêu xây dựng 98 cầu yếu trên 29 tuyến quốc lộ thuộc địa phận 31 tỉnh, thành trong cả nước. Trong 98 cầu thuộc phạm vi dự án, 75 cầu đã được Ban quản lý Dự án 6 hoàn thành quyết toán và đưa vào sử dụng từ năm 2017. Còn lại, 23 cầu mới được bổ sung vào Dự án từ cuối năm 2018, bắt đầu khởi công từ cuối quý 4/2019, đến nay đã hoàn thành chỉ trong 8 tháng thi công, đảm bảo chất lượng và mỹ quan như yêu cầu./.

TIÊU ĐIỂM

Ứng phó với COVID-19: JICA tặng Sổ tay kiểm soát nhiễm khuẩn cho Bệnh viện Chợ Rẫy

(Trang 2)

JICA và Đà Nẵng ký Biên bản thỏa thuận triển khai khảo sát phát triển cảng Liên Chiểu

(Trang 2)

Điều kiện tự nhiên và kỹ thuật về an toàn mỏ

(Trang 3)

Công trường xây dựng một số dự án JICA đang triển khai tại Tp. Hồ Chí Minh

(Trang 6)

Voice of Expert

Cuộc chiến chống bệnh truyền nhiễm đầy cam go

(Trang 8)

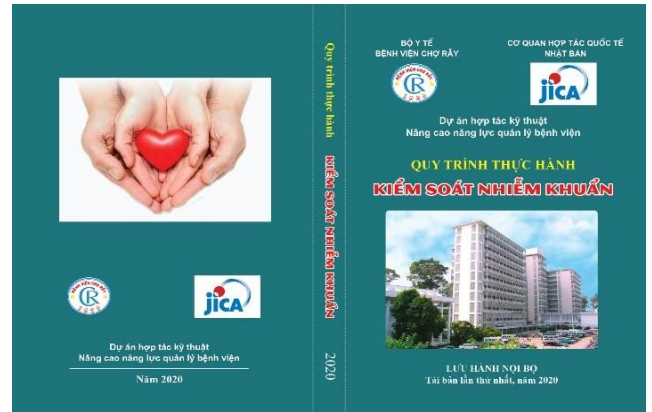
Thông báo nhân sự kế nhiệm Trưởng đại diện JICA tại TP Hồ Chí Minh

(Trang 9)

Ứng phó với COVID-19: JICA tặng Sổ tay kiểm soát nhiễm khuẩn cho Bệnh viện Chợ Rẫy

Để ứng phó với dịch bệnh COVID-19 tại Việt Nam và trên cơ sở đề nghị hỗ trợ từ các cơ quan đối tác, Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) đã quyết định tiếp tục trao các gói viện trợ, trong đó có gói viện trợ trị giá tương đương 50 triệu yen Nhật (khoảng gần 11 tỷ đồng) cho Bệnh viện Chợ Rẫy. Ngày 3/7/2020, JICA đã trao tặng cho Bệnh viện Chợ Rẫy phần đầu tiên của gói viện trợ này, gồm 2.000 cuốn “Sổ tay về Quy trình thực hành kiểm soát nhiễm khuẩn”.

Nhằm nâng cao các dịch vụ y tế chất lượng cao lấy người bệnh làm trung tâm, JICA đang thực hiện “Dự án Hợp tác Kỹ thuật Nâng cao năng lực quản lý bệnh viện” cho Bệnh viện Chợ Rẫy Hữu Nghị Việt – Nhật (Chợ Rẫy II), thông qua thực hiện quy trình an toàn cho người bệnh, quy trình lâm sàng và phối hợp nhóm đa ngành, đồng thời tăng cường các biện pháp kiểm soát nhiễm khuẩn bệnh viện. Gói viện trợ lần này được cung cấp cho Bệnh viện nhằm nâng cao năng lực quản lý bệnh viện mà Dự án đang hướng tới.

Hình ảnh bìa cuốn sổ tay

Khoa Kiểm soát nhiễm khuẩn của Bệnh viện Chợ Rẫy là đơn vị đã biên soạn cuốn Sổ tay với sự hỗ trợ kỹ thuật của các chuyên gia JICA.

Việc sử dụng cuốn Sổ tay được kỳ vọng sẽ nâng cao năng lực kiểm soát nhiễm khuẩn trong Bệnh viện Chợ Rẫy cũng như 21 bệnh viện tuyến tỉnh thuộc khu vực Miền Nam mà Bệnh viện Chợ Rẫy đang chi đạo tuyến và hỗ trợ./.

JICA và Đà Nẵng ký Biên bản thỏa thuận triển khai khảo sát phát triển cảng Liên Chiểu

Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA) và Ủy ban Nhân dân thành phố Đà Nẵng vừa ký kết Biên bản Thỏa thuận (MOU) để triển khai khảo sát thu thập số liệu phát triển cảng Liên Chiểu.

Phạm vi công việc của khảo sát thu thập số liệu nghiên cứu bao gồm: rà soát thu thập các số liệu về Dự án cảng Liên Chiểu và Quy hoạch phát triển cảng; đề xuất Chiến lược Quy hoạch phát triển cảng và các khu vực lân cận; lập Quy hoạch cảng giai đoạn 2025-2040; đề xuất hướng

tuyến đường phù hợp với cảng Liên Chiểu và kết cấu hạ tầng đường hiện hữu; xem xét tính khả thi của việc phân chia hợp phần đầu tư công/tư; và đề xuất cơ quan quản lý khai thác cảng.

Khảo sát dự kiến sẽ được thực hiện trong 5 tháng (từ tháng 7-11/2020). Kết quả nghiên cứu sẽ là cơ sở để JICA tiếp tục xem xét, hỗ trợ lập Báo cáo nghiên cứu tiền khả thi Dự án Bến cảng Liên Chiểu (Hợp phần kêu gọi vốn đầu tư tư nhân).

Dự án đầu tư xây dựng cảng Liên Chiểu gồm hai phần: Phần cơ sở hạ tầng dùng chung đầu tư bằng nguồn ngân sách Nhà nước và Phần kêu gọi đầu tư bao gồm các khu bến cảng, các bãi chứa container, kho hàng tổng hợp, khu logistics, khu dịch vụ hậu cần sau cảng, mua sắm thiết bị và hình thành khu đô thị cảng.

Đối với Phần cơ sở hạ tầng dùng chung, trong giai đoạn đầu, thành phố Đà Nẵng sẽ đầu tư hệ thống cơ sở hạ tầng phát triển hai bến khởi động có khả năng tiếp nhận tàu tổng hợp, hàng rời trọng tải 100.000 tấn; tàu container có sức chở từ 6.000 - 8.000 TEU; bảo đảm lượng hàng thông qua từ 3,5-5 triệu tấn/năm và phát triển các bến tiếp theo theo quy hoạch./.

Lễ ký kết biên bản thỏa thuận

Điều kiện tự nhiên và kỹ thuật về an toàn mỏ

*Tiến sỹ Isei Takehiro (77 tuổi)
Thành viên (TNV) cao cấp JICA
Trung tâm An toàn Mỏ
Viện Khoa học Công nghệ Mỏ Việt Nam*

Ông Isei Takehiro là TNV cao cấp của JICA và hai lần làm Cố vấn trưởng Dự án JICA, hướng dẫn kỹ thuật về an toàn mỏ tại Việt Nam. Tiến sỹ Isei là một trong những chuyên gia dày dặn kinh nghiệm nhất về an toàn mỏ tại Nhật Bản. Ông đã đến 45 quốc gia trên thế giới, làm công tác hướng dẫn kỹ thuật an toàn mỏ tại hơn 20 nước, trong đó, ông có gần 10 năm sống và làm việc tại Việt Nam.

Thời gian công tác tại Viện nghiên cứu và phụ trách về an toàn mỏ

Trước năm tôi tốt nghiệp Đại học (năm 1965) đã xảy ra một loạt vụ nổ khí mỏ than. Ba vụ tai nạn liên tiếp tại mỏ than Hokkaido Yubari, khiến 62 người chết, xảy ra vào tháng Hai, mỏ than Kyushu Iojima (30 người chết) vào tháng Tư, mỏ than Kyushu Yamano (237 người chết) vào tháng Sáu, trong đó, nguyên nhân nổ mỏ than ở Yamano là do nổ bụi than và tự cháy.

Để ngăn ngừa những thảm họa nghiêm trọng này, Chính phủ Nhật Bản đã ban hành “Chính sách đối phó khẩn cấp an toàn mỏ” nhằm mở rộng tăng cường nghiên cứu tại các mỏ than thử nghiệm. Tôi được mời về nghiên cứu tại Viện nghiên cứu và phụ trách an toàn mỏ, tham gia các nghiên cứu về "nổ khí mê-tan và nổ bụi than", "cháy nội sinh" và "tự cháy". Trong thời gian này, tôi cũng tham gia điều tra các vụ tai nạn mỏ than ở Nhật Bản và một số nước khác. Từ những kinh nghiệm này, tôi đã rút ra bài học "điều kiện tự nhiên của mỏ ảnh hưởng lớn đến sự an toàn của nó".

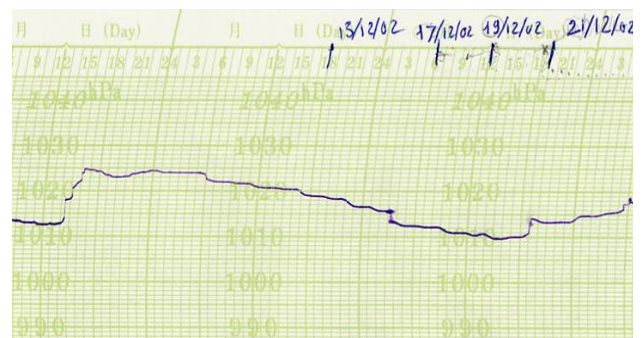
Những nỗ lực trong quản lý an toàn mỏ tại Việt Nam từ trước tới nay

Khi Chính phủ Việt Nam gửi yêu cầu hỗ trợ “Chuyên gia kỹ thuật an toàn khí đốt mỏ” tới Chính phủ Nhật thì vào tháng 11/1999, mỏ Mạo Khê – mỏ than quy mô lớn của Việt Nam – đã xảy ra vụ nổ khí mê-tan khiến 11 người chết. Tôi đã tham gia nhóm điều tra tai nạn đó và sau này được cử làm Cố vấn trưởng “Dự án Hợp tác Kỹ thuật (HTKT) Trung tâm Quản lý an toàn khí mỏ Việt Nam” của JICA.

Dự án được triển khai trong 5 năm từ tháng 4/2001 đến tháng 3/2006. Ngày 19/12/2002 đã xảy ra nổ khí mê-tan tại mỏ Suối Lài và mỏ 909. Trong vụ tai nạn

này, như trong Hình 1, áp suất khí quyển xuống sâu một tuần trước khi xảy ra tai nạn khiến khí mê-tan thoát ra từ các vỉa than và vết khai thác. Tháng 5/2004, mỏ Hồng Thái đã xảy ra hiện tượng cháy tự phát lần đầu tiên do than anthracite tại Việt Nam. Hiện tượng cháy tự phát chịu ảnh hưởng lớn từ các điều kiện tự nhiên như điều kiện địa chất hay điều kiện thời tiết của mỏ.

Như mô tả ở trên, tai nạn và hiện tượng liên quan đến an toàn xảy ra do mỏ chịu ảnh hưởng lớn của các điều kiện tự nhiên bao gồm các điều kiện địa chất hình thành các vỉa than và các vấn đề mới phát sinh hàng ngày. Do vậy, ngay cả sau khi Dự án HTKT nói trên kết thúc vào tháng 3/2006, Viện đã 10 lần yêu cầu gia hạn nhiệm kỳ cho tôi, 1 lần năm 2006, 1 lần năm 2009, 3 lần năm 2009, 3 lần năm 2010, 2 lần năm 2011, tổng cộng 146 ngày tôi tình nguyện làm việc tại Việt Nam, hướng dẫn các kỹ thuật an toàn mỏ như an toàn khí mê-tan, tự cháy, cháy nội sinh... (Từ tháng 4/2007 đến tháng 8/2008, tôi được chọn là Cố vấn trưởng Dự án JICA tại Hà Nội. Trong thời gian này, khi cần thiết, tôi vẫn thực hiện hướng dẫn kỹ thuật an toàn Mỏ).

Hình 1: Áp suất khí quyển giảm sâu (mũi tên đỏ) một tuần trước khi xảy ra hai vụ tai nạn nổ khí mê-tan

(Số liệu đo tại Trung tâm An toàn Mỏ Việt Nam)

Do một thời gian dài tôi hoạt động tình nguyện, Viện đã gửi yêu cầu đến JICA đề nghị cử TNV cao cấp để thành lập một Phòng nghiên cứu cháy tự phát. Tháng 9/2012 đến tháng 9/2014, tôi làm TNV cao cấp tại Việt Nam về hướng dẫn nghiên cứu cơ chế tự cháy.

Trong thời gian này đã xảy ra tai nạn lò than do nguyên nhân thiếu khí khiến 3 người chết và tai nạn do cháy nội sinh lửa xuất phát từ băng tải khiến 6 người chết tại lò than Đồng Vông, sau vụ đó, tôi cũng hướng dẫn tìm nguyên nhân các tai nạn phát sinh do nguyên nhân khác ngoài nguyên nhân cháy tự phát.

Từ năm 2014, sau khi kết thúc thời gian hoạt động TNV cao cấp, đến nay tôi đã quay lại làm việc tại Việt Nam 7 lần với tổng cộng 321 ngày. Việt Nam hiện đang ở giai đoạn khai thác mỏ nông và bắt đầu khai thác ngày một sâu hơn, từ đó tiềm ẩn nhiều vấn đề mới nảy sinh, do vậy, Việt Nam cần những người có năng lực nghiên cứu và hướng dẫn kỹ thuật an toàn.

Hình 2: Chai PET bị biến dạng do mẫu than anthracite thử nghiệm hấp thụ ô xy

▪ **Nghiên cứu về an toàn mỏ tại Việt Nam**

Theo lý thuyết thông thường, thành phần của than anthracite chủ yếu là cacbon đã cacbon hóa và giống như than củi, nó sẽ không tự cháy. Tuy nhiên, từ tháng 5/2004 đến nay, tại Việt Nam đã xảy ra 22 vụ cháy lò than do than anthracite cháy tự phát, hiện tượng này đi ngược với lý thuyết thông thường. Như thí nghiệm trong Hình 2, than anthracite của Việt Nam có đặc tính hấp thụ ô xy cực mạnh, chúng tôi lấy mẫu than thử nghiệm tại mỏ, cho vào vật chứa mẫu là chai PET, than đã hấp thụ ô xy trong vòng 1 giờ sau khi lấy mẫu khiến chai PET bị biến dạng. Từ việc nghiên cứu đặc tính này, tôi và Trung tâm hiện vẫn đang nghiên cứu làm rõ cơ chế tự cháy của than anthracite. Các nghiên cứu được tiếp tục triển khai từ năm 2014, đặc biệt, Tiến sỹ Lê Trung Tuyền - Giám đốc Trung tâm An toàn Mỏ - đã bảo vệ luận án tiến sỹ tại Đại học Hokkaido Nhật Bản với luận án “Study on Susceptibility to Spontaneous Combustion of Anthracite in Vietnamese Coal Mines - Nghiên cứu về đặc tính cháy tự phát của than anthracite trong các Mỏ tại Việt Nam” và nhận Bằng Tiến sỹ tháng 9/2018.

▪ **Những thách thức trong thời gian tới và thông điệp gửi các TNV**

Tôi rất may mắn khi tuổi đã cao nhưng còn khỏe mạnh và giữ được tinh thần lạc quan. Tôi có thể đi bộ nhanh hơn 12 km (22.000 bước) mỗi ngày, giữ răng chắc khỏe, chơi ghi-ta để rèn luyện trí não và ngón tay, dịch và đọc sách Tiếng Anh giúp rèn luyện trí nhớ.

Nếu Viện và Trung tâm yêu cầu, tôi chắc chắn sẽ quay lại Việt Nam để tiếp tục làm công việc hướng dẫn kỹ thuật an toàn mỏ. Một trong những vấn đề tôi quan tâm hàng đầu là “Phòng chống và làm rõ cơ chế tự cháy”. Do đó, tôi đã đưa ra một số giả thuyết về cơ chế tự cháy và cố gắng chứng minh qua thực nghiệm.

Tôi hy vọng có thể đóng góp công sức trong việc thiết lập biện pháp đặc thù phòng chống tai nạn cháy nổ mỏ than cho Việt Nam dựa trên kinh nghiệm hướng dẫn an toàn Mỏ và nghiên cứu cơ chế tự cháy của mình.

Ngày 12/11 năm nay, tôi được mời thuyết trình tại một Hội thảo quốc tế tại Đại học Hà Nội, tôi dự kiến thuyết trình chủ đề “Sự tự cháy của than anthracite tại Mỏ than ở Việt Nam ---- “Những gì chúng ta biết?” “Những gì chúng ta chưa biết?” “Chúng ta phải làm gì?” ----. Ngoài ra, khi tình hình dịch bệnh COVID-19 ổn định, cứ 3 tháng 1 lần tôi sẽ đến Việt Nam và làm công việc hướng dẫn kỹ thuật an toàn mỏ. Khi kết thúc nhiệm kỳ TNV cao cấp tại Việt Nam ở tuổi 71, tôi đã nghĩ rằng mình chỉ làm “đến 75 tuổi” thôi, nhưng bây giờ tinh thần ấy là "đến 80 tuổi + α ". Từ kinh nghiệm của bản thân, tôi khuyên các anh chị TNV nên đặt "giới hạn tuổi hoạt động (tuổi nghỉ hưu do mình tự đặt ra)" xa hơn một chút.

Hình 3: "Thiết bị kiểm tra oxy hóa mẫu than" được tặng cho Phòng thí nghiệm tự cháy Trung tâm An toàn Mỏ

(Bên phải: TS Lê Trung Tuyển –
Giám đốc Trung tâm An toàn Mỏ)

Công trường xây dựng một số dự án JICA đang triển khai

Thành phố Hồ Chí Minh là trung tâm kinh tế, tài chính và thương mại có mức tăng trưởng kinh tế cao với dân số đông nhất cả nước, khoảng 9 triệu người (tính đến ngày 1/4/2019), tăng 1,8 triệu người so với năm 2009. JICA hiện đang triển khai một số dự án tại Tp.HCM, trong đó tiêu biểu là Dự án xây dựng đường sắt đô thị (tuyến số 1) và Dự án cải thiện môi trường nước. Sau đây là một số hình ảnh công trường đang khẩn trương hoàn thành của hai dự án này.

▪ Dự án Xây dựng tuyến đường sắt đô thị Tp.HCM (Tuyến số 1: Bến Thành - Suối Tiên) [Dự án vốn vay ODA] [Dự án HTKT]

Tuyến đường sắt đô thị Bến Thành - Suối Tiên (tuyến số 1) có tổng chiều dài 19,6 km nối giữa

Bến Thành với Suối Tiên ở phía Đông Bắc Thành phố. Đây là Dự án vốn vay ODA áp dụng điều khoản đặc biệt dành cho đối tác kinh tế (STEP). Rất nhiều nhà thầu Nhật Bản tham gia xây dựng hệ thống đường sắt, đầu máy toa xe, hệ thống thông tin tín hiệu, công thu soát vé và máy bán vé, nhà ga, bãi đỗ tàu v.v...

Song song với Dự án vốn vay là Dự án Hợp tác kỹ thuật (HTKT) hỗ trợ tăng cường năng lực vận hành và phát triển nguồn nhân lực nhằm triển khai vận hành, khai thác tuyến đường sắt. Dự án hoàn thành sẽ đóng góp to lớn vào mục tiêu quốc gia về giảm phát thải khí nhà kính tại Việt Nam, góp phần tích cực giảm ô nhiễm môi trường và chống ùn tắc cho giao thông tại Tp.HCM đang ngày càng trở nên nghiêm trọng trong những năm gần đây.

Công trình bãi đỗ tàu đang dần được hoàn thiện.

Đầu máy toa xe được nhập từ Nhật Bản sẽ được đưa vào đây

Công trường dự án

Tp.HCM có rất nhiều con đường nhỏ hẹp. Ảnh chụp công trường lúc 10:30 sáng, tuy không phải là giờ cao điểm nhưng mật độ xe máy và ô tô khá cao. Dự án sử dụng công nghệ tiên tiến áp dụng cho các công trình có không gian bị hạn chế.

Lối vào nhà Ga nhà hát thành phố

Ga nhà hát thành phố đã mở cửa cho người dân vào thăm quan từ ngày 30/4. Không chỉ mang chức năng một nhà Ga thông thường, thiết kế nhà Ga mang đậm phong cách kiến trúc của Nhà hát thành phố. Khu vực trần nhà Ga nổi bật với lối trang trí kiến trúc rất tỉ mỉ.

▪ Dự án cải thiện môi trường nước Tp.HCM Giai đoạn 2

Dự án cải thiện môi trường nước Tp.HCM Giai đoạn 2 nhằm mở rộng, nâng công suất xử lý nước thải, trạm bơm nước thải Giai đoạn 1 từ 141.000 m³/ngày đêm lên 469.000 m³/ngày đêm, cải tạo hệ thống đường ống và kênh thoát nước, thu gom xử lý nước thải, nước mưa trên địa bàn bốn quận với diện tích lưu vực 2.000ha, đưa vào xử lý tại Nhà máy xử lý nước thải Bình Hưng.

Nhờ cải thiện hệ thống thu gom và xử lý nước thải, Dự án khi hoàn thành sẽ góp phần cải thiện năng lực xử lý nước thải và giảm thiệt hại vì ngập nước xảy ra thường xuyên tại TP.HCM, và góp phần cải thiện môi trường của thành phố.

Nhà máy xử lý nước thải Bình Hưng

Đây là nơi người không phận sự rất khó được vào thăm. Công trường có rất nhiều công nhân, kỹ sư đang hăng say làm việc. Hai dự án đều đang gấp rút được hoàn thành, góp phần cải thiện môi trường, phát triển kinh tế - xã hội tại Tp.HCM.

Tham khảo:

[Dự án vốn vay ODA] Dự án Xây dựng tuyến đường sắt đô thị Tp.HCM (Tuyến số1: Bến Thành - Suối Tiên)
https://www2.jica.go.jp/ja/evaluation/pdf/2011_VN11-P7_1_s.pdf

[Dự án HTKT] Dự án tăng cường năng lực quản lý cho Công ty Đường sắt đô thị nhằm triển khai vận hành, khai thác tuyến đường sắt đô thị số 1 tại Tp.HCM
<https://www.jica.go.jp/project/vietnam/051/outline/index.html>

Dự án cải thiện môi trường nước Tp.HCM Giai đoạn 2
<https://www.jica.go.jp/oda/project/VN15-P6/index.html>

Voice of Expert

Cuộc chiến chống bệnh truyền nhiễm đầy cam go

Ông KAI Masanori - Cố vấn trưởng “Dự án Nâng cao năng lực cho hệ thống phòng xét nghiệm Y tế về An toàn sinh học và xét nghiệm tác nhân gây bệnh truyền nhiễm nguy hiểm tại Việt Nam, Lào và Campuchia”

Nhớ lại hồi tháng 3/2003, tôi đã thờ phào nhẹ nhõm khi nghe tin đồng nghiệp trong nhóm nghiên cứu chung với tôi bay từ Quy Nhơn, miền Trung Việt Nam - nơi hàng năm chúng tôi vẫn đến công tác - đã hạ cánh an toàn tại sân bay Haneda, Nhật Bản. Lúc bấy giờ, một căn bệnh truyền nhiễm chưa được xác định bắt nguồn từ Trung Quốc và lây lan sang Việt Nam. Khi đó, cả Nhật Bản và Việt Nam bắt đầu các biện pháp hạn chế xuất nhập cảnh để ngăn ngừa dịch bệnh lây lan. Sau này, bệnh được biết đến với tên gọi là bệnh SARS, tức là Hội chứng viêm đường hô hấp cấp tính nặng gây ra bởi một loại virus corona.

Giờ đây, sau 17 năm, chúng ta lại đang phải đối phó với sự bùng phát của bệnh viêm đường hô hấp cấp do virus corona chủng mới (SARS-CoV-2) gây ra (COVID-19).

Sau khi nghỉ hưu tại Viện nghiên cứu các bệnh truyền nhiễm quốc gia Nhật Bản, tôi tham gia “Dự án Nâng cao năng lực cho hệ thống phòng xét nghiệm y tế về an toàn sinh học và xét nghiệm tác nhân gây bệnh truyền nhiễm nguy hiểm tại Việt Nam, Lào và Campuchia” của JICA.

Dự án được triển khai thực hiện từ năm 2006 theo yêu cầu hỗ trợ của Chính phủ Việt Nam, nhằm tăng cường năng lực kiểm soát các bệnh dịch lây nhiễm tại Việt Nam để ứng phó với các mối đe dọa từ dịch bệnh như đại dịch SARS năm 2003 và bệnh cúm có nguy cơ lây nhiễm cao. Hiện nay, Dự án này đang ở giai đoạn 3, được triển khai từ tháng 7/2017. Dự án hỗ trợ dưới nhiều hình thức nhằm thiết lập cơ sở ứng phó với bệnh dịch truyền nhiễm và các bệnh có nguy cơ lây nhiễm cao tại Việt Nam.

Dự án giai đoạn 1 tiến hành lắp đặt phòng thí nghiệm an toàn sinh học cấp 3 (BSL-3) tại Viện Vệ Sinh Dịch Tễ Trung ương tại Hà Nội. Phòng BSL-3 là phòng thí nghiệm xử lý an toàn mẫu và tiến hành các xét nghiệm như SARS hay cúm có nguy cơ lây nhiễm cao. Với phòng thí nghiệm này, Viện VSDTTW có thể an tâm thực hiện xét nghiệm các tác nhân gây bệnh nguy hiểm.

Trong giai đoạn 1 của Dự án, phòng BSL-3 đơn giản và di động, vốn được dùng trong Viện nghiên cứu các bệnh truyền nhiễm quốc gia Nhật Bản, được lắp đặt tạm thời tại Viện VSDTTW cho mục đích đào tạo trước khi việc lắp đặt phòng BSL-3 chính thức được hoàn tất.

Trong giai đoạn 2 của Dự án, phòng thí nghiệm di động được chuyển từ Viện VSDTTW sang Viện Pasteur Thành phố Hồ Chí Minh. Giai đoạn 2 của Dự án nhằm mục tiêu tăng cường năng lực cho bốn cơ sở bao gồm: Viện VSDTTW, Viện Pasteur Tp.HCM và Nha Trang, Viện Vệ sinh dịch tễ học Tây Nguyên và các trung tâm kiểm soát bệnh tật tuyến tỉnh thuộc tỉnh điểm của Dự án.

Đầu ra của Dự án giai đoạn 3 hiện nay là hỗ trợ triển khai lắp đặt phòng thí nghiệm an toàn sinh học cấp 3 giống như của Viện VSDTTW tại Viện Pasteur Tp.HCM; tăng cường trung tâm đào tạo Viện VSDTTW; tăng cường năng lực xét nghiệm của các trung tâm kiểm soát bệnh tật tuyến tỉnh ở 10 tỉnh thành khác; xây dựng mạng lưới kết nối nhằm ứng phó kịp thời và hiệu quả nhất bệnh truyền nhiễm bằng cách liên kết các trung tâm kiểm soát bệnh tật tuyến tỉnh và viện nghiên cứu ở các địa phương.

Các thành quả đạt được từ Dự án qua các giai đoạn chắc chắn sẽ được tận dụng để ứng phó với virus corona mới. Dự án tiến hành hỗ trợ ngay khi có thể với tinh thần khẩn trương cao nhất theo tình hình diễn biến dịch bệnh tại Việt Nam.

Ngày 23/1, ca nhiễm SARS-CoV-2 đầu tiên tại Việt Nam được phát hiện. JICA đã khẩn trương viện trợ lô hàng gồm nhiều loại sinh phẩm xét nghiệm SARS-CoV-2 cho Viện VSDTTW vào ngày 7/2.

Cũng vào ngày 7/2, Viện VSDTTW cho biết đã nuôi cấy và phân lập thành công lần đầu tiên tại Việt Nam chủng virus corona mới (nCoV) trong phòng thí nghiệm. Có thể nói thành công ngày là kết quả hợp tác lâu dài giữa hai nước Nhật Bản và Việt Nam. Tuy nhiên, bệnh truyền nhiễm là mối đe dọa nguy hiểm đối với nhân loại, chúng ta không thể đoán trước được nó sẽ xảy ra khi nào, ở đâu và như thế nào. Tôi hy vọng rằng Việt Nam sẽ tiếp tục duy trì và tăng cường khả năng ứng phó với dịch bệnh và được thế giới biết đến như một quốc gia đi đầu trong công cuộc đấu tranh với bệnh truyền nhiễm.

Tôi viết những dòng trên khi còn ở Hà Nội trước khi phải tạm thời về Nhật do dịch bệnh COVID-19 vào cuối tháng 3. Kể từ đó đến nay (tháng 7/2020), COVID-19 đã bùng phát mạnh mẽ trên khắp thế giới, ngay cả tại nhiều quốc gia vốn được coi là nước phát triển trong phòng chống bệnh truyền nhiễm, với số lượng ca nhiễm và tỷ lệ tử vong cao hơn mức dự đoán. Và tôi vẫn chưa biết, bao giờ mình có thể quay trở lại Việt Nam.

Một thực tế tưởng như là mâu thuẫn là khi các nước phát triển như Nhật Bản vẫn đang phải vật lộn chống dịch, thì các quốc gia nhận được sự hỗ trợ của Nhật Bản như Việt Nam và một số nước Đông Nam Á lại đang kiểm soát thành công dịch bệnh. Bản thân tôi thấy thấm thía hơn bao giờ hết sự đáng sợ và khó kiểm soát của dịch bệnh, và điều đó khiến tôi nhận ra rằng, dù ở nước phát triển hay nước đang phát triển, việc đấu tranh với bệnh truyền nhiễm là một cuộc chiến cam go không hồi kết./.

- * https://www.jica.go.jp/press/2019/20200210_41.html
- * Tham khảo: Dự án Nâng cao năng lực cho hệ thống phòng xét nghiệm y tế về an toàn sinh học và xét nghiệm tác nhân gây bệnh truyền nhiễm nguy hiểm tại Việt Nam, Lào và Campuchia
<https://www.jica.go.jp/project/vietnam/049/>
- * Mục tiêu phát triển bền vững (Sustainable Development Goals – SDG). Mục tiêu số 3: Đảm bảo cuộc sống khỏe mạnh và nâng cao phúc lợi cho tất cả mọi người ở mọi lứa tuổi.

Thông báo nhân sự kế nhiệm Trưởng đại diện JICA tại TP Hồ Chí Minh

Ông MASUDA Chikahiro – Tân trưởng Đại diện Văn phòng JICA Chi nhánh Tp.HCM

Kể từ ngày 27/6/2020, ông MASUDA Chikahiro sẽ kế nhiệm ông IZAKI Hiroshi, chính thức nhậm chức Trưởng Đại diện Văn phòng JICA Chi nhánh Tp.HCM.

Trưởng đại diện mới của JICA tại Tp. Hồ Chí Minh chia sẻ: “Nhiều người đã rất ghen tị với tôi bởi sau khi kết thúc nhiệm kỳ 3 năm 2 tháng công tác tại Văn phòng JICA Việt Nam tại Hà Nội, tôi lại có cơ hội làm việc tại Văn phòng JICA Việt Nam chi nhánh Tp.HCM không lâu sau đó. Tôi sẽ cố gắng hết mình. Rất mong nhận được sự giúp đỡ của quý vị!”

Contact Us

Cơ quan Hợp tác Quốc tế Nhật Bản (JICA)- Văn phòng Việt Nam
Địa chỉ: Tầng 11, Tòa nhà CornerStone, 16 Phan Chu Trinh, Hà Nội, Việt Nam
Tel: 024-3831-5005; Fax: 024-3831-5009;

Website: <http://www.jica.go.jp/vietnam/vietnamese/index.html>

Facebook: <https://www.facebook.com/jicavietnam/>